1

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ तुलादानविधिः ॥ तत्र कर्त्ता स्नातः शुचिः शुक्लाम्बरधरः मित्रादिसहितश्चरणाभ्याम् आच
म्य कुशहस्तः प्राङ्मुखोपविश्य संस्मृत्वा देशकालौ संकीर्त्य चेहेत्यादि जरापमृत्युदेवब्राह्मणसन्निधौ त्रिविधता
पविधौत्पातादि नवग्रहजनितपीडादिनिवृत्तिपूर्वकाले कविवृद्धकदम्बपितामहात्पर दशान्तर्दशागोचर नवांशक
दिजनितारिष्ट ... मेवारणार्थे द्विपदचतुष्पदवृद्धिपूर्वकमनोवाञ्छितश्रेयो ऽभिवृद्ध्यर्थे स्वर्गगो ऽभिवृद्ध्य
र्थे चितशुभफलप्राप्तिकामो ऽमुकद्रव्येण तुलादानमहं करिष्ये इति संकल्प्यः ततः पूजोपकरणान्युपानी
य त्वा तुलादानकर्म्म निर्विघ्नसमाप्त्यर्थं गणपतिपूजनमहं करिष्ये आवाहनादि षोडशोपचारैर्गणप
तिः प्रार्थयेत् वक्रतुण्ड महाकाय सूर्यकोटिसमप्रभ अविघ्नं कुरु मे देव सर्वकार्येषु सर्वदा १
मातॄणां गौर्यादिषोडशमातृणां पूजनम् ततो वसुधारा ततो ब्राह्मणवरणम् गणावन्त मेकं ब्राह्मणा
भ्यर्चितान्विकुण्डलवस्त्रभोजनादिभिरलंकृत्वा अस्मिन् तुलादानकर्मणि त्वमेव गुरुर्भवेति प्र
णीतिं ननो के ... र्म्मणाचार्य्य

॥२॥

सि जगद्धिताय नमस्तेऽस्तु तुले देवि कल्याणं कुरु सर्वदा ॥ २ ॥ पुराणं सर्वभूतानां प्रमाणमिह कीर्त्तितः ॥ मां
संसाराद् दुःखवनमोस्तु ते ॥३॥ स्तोत्रव्या भक्तियोगेन सत्या देवी सरस्वती ॥ दर्शयिष्यसि यत्सत्यं सत्यस
सि ॥४॥ येन सत्येन चन्द्रार्कौ ग्रहा ज्योतिर्गणास्तथा ॥ उत्तिष्ठन्तीह पूर्वेण पश्चादस्तं व्रजन्ति च ॥५॥ यत्स
वेद यत्सत्यं ब्रह्मवादिषु ॥ यत्सत्यं त्रिषु लोकेषु तत्सत्यमिह दृश्यताम् ॥६॥ ब्रह्मणो दुहिता त्वं हि आदित्ये
का षष्पपि जोऽत्र तत्त्वैव नामतः प्रथिता तुला ॥७॥ इति तुलां प्रार्थ्य तुलादण्डमध्यभागस्थं गोविन्दं प्रार्थये
नमस्ते गोविन्द तुलापुरुष संज्ञक । त्वं हरे तारयस्वास्मान् अस्मात् संसारसागरात् ॥८॥ इत्यभिमन्त्र्य
नि पुष्पाणि तुलायां प्रक्षिपेत् पुनः प्रदक्षिणी कृत्य उभयोः पार्श्वयोः समीकृतायामेव तत्रैव
या तुलाया उत्तरभागे प्राङ्मुखः सर्वाभरणाभूषितो वामहस्ते सोवर्णं धर्मराज प्रतिमां दक्षिण
य प्रतिमां कृत्वा तुलामारोहेत् तुलादण्डमध्यभागे ... श्री गोविन्द प्रीति मायामुखंप

ण्डनोऽस्मि॥ ततः आचार्यो रक्तकंकणाबन्धनं कुर्यात् ततः स्वपमाचार्यो मधुपर्कादिउपचारैः सुवर्ण
येन सुजयवासुदेव धर्मराज ततः दुर्वा देवता पूजनं कुर्यात् ततो यजमानः शुक्लाम्बरधरः प्रथमा
येनमः इति गन्धादिभिस्तुलां संपूज्य तुलास्तंभेषु चतुर्विंशति देवानावाह्य पूजयेत् ॐ ईशानाय न
मः २ ॐ मारुताय नमः ३ ॐ रुद्राय नमः ४ ॐ सूर्याय नमः ५ ॐ विप्रवक्त्रमये नमः ॥६॥ ॐ गुरवे न
ग्निभ्यो नमः ॥८॥ ॐ प्रजापतये नमः ॥९॥ ॐ विश्वेभ्यो देवेभ्यो नमः १० ॐ विधात्रे नमः ॥११॥ ॐ पर्जन्य
॥१२॥ ॐ पितृभ्यो नमः १३ ॐ सोमाय नमः १४ [illegible] ॐ धर्माय नमः ॥१५॥ ॐ अमरराजाय नमः
श्विभ्यो नमः ॥१७॥ ॐ वरुणाय नमः ॥१८॥ ॐ मित्राय नमः १९॥ ॐ मनुभ्यो नमः २० ॐ धनेशाय नमः ॥
यनमः ॥२२॥ ॐ जलेशाय नमः २३ ॐ विष्णवे नमः ॥२४॥ इति पूजयेत् ततस्तुलादण्डमुत्तरं ॐ [illegible]
विन्द्रप्रतिमावर्णविनीपा ततोऽञ्जलिं प्रगृह्य [illegible] तुलां त्रिः प्रदक्षिणीकृत्य वक्ष्यमाणमन्त्रेण अभिमन्त्र
त्वं सर्वदेवानां शक्तिस्त्वं सत्यवादिनि॥ एकतः सर्वसत्यानि तथा नृतशतानि च ॥१॥ धर्माधर्मकृतां

दुतमग्निभूत्वदेवाप्स्वद्दुतंसम्प्रतिगृह्णताम् १ ॐ आज्यंतेजस्वमुद्दिष्टमाज्यंपापहरंपरम् आज्यंसुराणामा[illegible]
माज्येप्रतिष्ठितम् २ आज्यंतेगोमयम्योत्र आज्यवन्हिप्रियंसदा तस्मादाज्यप्रदानेन सुतः शान्तिप्रयच्छ[illegible]
ततोगुरुः स्वभागंस्पृष्ट्वा ॐ देवस्येतिमन्त्रेणैव [illegible] गृह्णामीडेक्षोस्वप्रादवो गोकामंस्तुतिंपठेत् साङ्गतासि[illegible]
सुवर्णदक्षिणांदद्यात् अथकृतेतत्साद्गुण्यार्थंप्रतिष्ठासिद्ध्यर्थंसुवर्णमग्निदैवतंदक्षिणांतुभ्यमहंसम्प्रददे तेन
न्यावलोकनम् ततोभूयसींदक्षिणांदद्यात् पुनरञ्जलिंबध्वापठेत् मयाकृतंतत्प्रतिष्ठानादिकर्म तत्सर्वं
॥३॥ मन्त्रहीनंश्रद्धाहीनंब्राह्मणानांप्रसादात्सर्वंपरिपूर्णमस्तु इतिप्रार्थयेत् ततोब्राह्मणाः सम्पूर्णमस्तु
मस्तु इतिसर्वेब्रूयुस्ततस्तेषांमाषिकान्गृहीत्वासर्वान्गुरुपूर्वकंविसृज्यब्राह्मणान्भोजयेत्
दानविधिः शुभमस्तुशुभंभूयात् ॥ माघमासेशुक्लपक्षेएकादश्यांबुधवासरे [illegible]कमिदंमन्दिरं
नर्मदागंगावत्सा ईशानकोणे [illegible] ॥ श्रीराम श्रीराम
संवत् १८३०

4

तमोदत्तिरा तुलाम ध्ये आचार्य्यादयो ब्राह्मण स्तमानादपि ॐ यथा भवति तथाद्य अन्यसेयुः घृत
मिलं घृतं दधुः। तत्र किंचित्सुवर्णं दत्वा तुलायामेव सरोऽस्य त्वा मंत्र त्रयं पठेत् तुला स्थित य मंत्र पाठ
त्रयं भूमिं स्पृष्ट्वा तु नमो मन्त्राः नमस्ते सर्वभूतानां साक्षिभूते सनातनि पितामहेन देवि त्वं निर्मिता धिष्ठी
॥१॥ त्वया धृतं जगत्सर्वं सह स्थावरजंगमम्॥ सर्वभूतात्मभूतस्थे नमस्ते विश्वधारिणि २ वाममुखी
दे सर्व सिद्धिदे॥ सर्वरोगाः क्षयं यान्तु कल्याणं सर्वदा भवेत् ३ इति वन्हिप्रकारा नाम मन्त्रपाठः तत तुलायां
तिष्ठ माज्जुख आसपने चोपविश्य देवद्वायनमः गन्धादिना सम्पूज्य मन्त्रत्रयं प्रार्थयेत् अद्येति
मन्यारापे ॐ अद्यामुकगोत्रोऽमुकशर्माऽहं मनेजोऽभिष्ठ अर्थमादित्यादि नवग्रहजनितपीडानिवारण
सर्वाहितनिवृत्तये सर्वरोगोपशमनार्था युर्वृध्यर्थं मे तत्स्य शरीर समतोलितमहमुकद्रव्यं नवग्रह देव
विष्णु दैवतं वृतं विष्णु दैवतं वामुक गोत्रायामुक शर्मणे गुरवे तस्मै तथा नाना नाम गोत्रे भ्यो ब्राह्मणे
भ्यो नाना भ्यो ऽहं संप्रददे ॐ स्वस्ति घृततुलादानेच्छेत् घृतं तस्य च संपन्ते घृतं भूम्यां प्र

4